

ІНТЕРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Сучасний етап характеризується процесами інтерації України у європейський інформаційний простір. Це відкриває шлях до практично необмежених інформаційних ресурсів державним та комерційним установам [1]. Однак ефективній розбудові інформаційного поля України у європейському інформаційному просторі заважають ряд проблем, які зумовлені дією внутрішніх і зовнішніх чинників, носять комплексний характер – охоплюють усі сфери життєдіяльності людини, суспільства та держави [2].

Дослідники глобалізаційних інформаційних процесів Й. Масуда, Д. Белл, У. Дайзард, І. Рамон, А. Тоффлер, Г. Ласвел, Дж. Янг, М. Бангеман, М. Кастельс, Г. Кан, Д. Лук'яненко розглядають проблеми інформаційного розвитку країн та напрями їх інтеграції.

До основних проблем України на шляху європейської інтеграції належать наступні:

1. Недосконалість нормативно-правової бази інформаційної сфери України. На основі Концепції національної безпеки України (1997р.) не ухвалено Концепцію інформаційної безпеки України, не прийнято Кодексу України про інформацію, Концепцію роздержавлення ЗМІ [3]. До положень про діяльність державних органів влади не ввійшла функція сприяння інтеграції України в світовий інформаційний простір.

2. Неузгодженість термінології, основних положень та принципів національного законодавства з європейським. Прикладом можуть слугувати внесені до Парламенту законопроекти “Про телекомунікації”, “Про кабельне телебачення і телекомунікаційні мережі”, “Про міжнародний обмін масовою інформацією”, “Про національні інформаційні ресурси”, які суттєво розширюють втручання держави в інформаційну сферу, що суперечить принципам ЄС.

3. Відсутність єдиної національної системи класифікації інформації, недосконалість системи стандартизації та сертифікації. Із 2000 стандартів у галузі інформаційних технологій Міжнародної організації стандартизації (ISO), Україною впроваджено близько 100 стандартів, причому переважно тих, що стосуються термінології [6]. В країні дотепер діють колишні стандарти системи ГОСТ, не узгоджені з міжнародним законодавством.

4. Невідповідність стандартам розвинених країн окремих секторів інформаційного простору України (друковані ЗМІ, книговидавництво, бібліотечний, архівний, кінематографічний комплекси), їх подальше скорочення. Кількість періодичних видань та обсяги книгодрукування постійно скорочуються. За визначенням ЮНЕСКО, мінімальна кількість примірників періодичних друкованих видань на одного жителя країни має становити 100. Не передплачують пресу 62,4% громадян [6]. Українська книга не може конкурувати зі своїми зарубіжними аналогами – ні за якістю, ні за ціною.

5. Національна система зберігання інформації є застарілою. Бібліотеки та архіви часто знаходяться в непристосованих приміщеннях, що обмежує доступ громадян до інформації, спричиняє втрату значного масиву інформації, вони недостатньо використовують інформаційні технології.

6. Досить висока присутність в інформаційному просторі України ЗМІ іноземних держав (особливо Росії), проблема мови. За оцінками експертів, кількість передач, що транслюється російською мовою, перевищує 60%, до 90% ресурсів українського сегменту Інтернет є російськомовними. З одного боку, це сприяє диверсифікації джерел отримання інформації, розвитку конкурентного середовища, а з іншого – створює можливості для формування суспільної думки в Україні в інтересах зарубіжних держав [4].

7. Відтік за кордон висококласних фахівців з ІТ, що готуються в Україні. Це зумовлено відсутністю соціально-економічних умов (житло, соціальна інфраструктура, гарантії працевлаштування, гідна зарплата тощо).

8. Обмеження зарубіжних держав по відношенню до України стосовно розповсюдження інформації та отримання ІТ; масові порушення в Україні права інтелектуальної власності; брак у європейській спільноті об'єктивної уяви про Україну. Автор комунікативної концепції інтеграції К.Дойч, виділяє серед головних умов успішного розвитку інтеграційних процесів різноманітність і масивність потоку взаємної інформації [5].

9. Недостає інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державних органів. Владні структури не мають достатніх можливостей прогнозувати розвиток подій, здійснювати планування. Це ускладнює створення цілісної системи інформаційно-аналітичного забезпечення, інтегрованої в європейський інформаційний простір.

10. Обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації; маніпулювання громадською думкою з боку державної влади, фінансово-політичних кіл. Про наявність серйозних проблем із дотриманням прав на свободу слова та вільний доступ громадян до інформації свідчать виступи вітчизняних і зарубіжних експертів, журналістів, результати соціологічних досліджень.

Серед першочергових заходів для утвердження України як повноправного суб'єкта європейського інформаційного простору необхідно вдосконалити нормативно-правову базу інформаційної сфери України, адаптувати чинне національне законодавство до законодавства ЄС, розвивати інформаційне законодавство на основі кодифікації, ратифікувати Європейську Конвенцію про транскордонне телебачення, вжити організаційних заходів, впровадити стандарти ISO в галузі ІТ, сприяти інтенсивному розвитку вітчизняного сегменту Інтернет; модернізувати систему зв'язку тощо.

Отже, для ефективноної інтеграції України в світовий інформаційний простір потрібно підвищувати темпи інформатизації, суттєво модернізувати всю інфраструктуру зв'язку та обміну інформацією. Державним органам доцільно проводити більш послідовну регіональну політику інформатизації. Необхідно переглянути цінову політику у сфері соціально-економічних та

інформаційних відносин, напрями пріоритетного фінансування та інвестування суміжних галузей народного господарства, активізувати впровадження вітчизняних інформаційних технологій.

Література

1. Державна інформаційна політика. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // mereg.org. ua / law / projects / derzh polityka](http://mereg.org.ua/law/projects/derzh-polityka).
2. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 рр. Послання Президента України до Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www.president.gov.ua/](http://www.president.gov.ua/).
3. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Аналітичне дослідження. – К., 2007.
4. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www /europexxi. kiev. ua/ ukrainian/ Ukraine _eu /020.html](http://www/europexxi.kiev.ua/ukrainian/Ukraine_eu/020.html).
5. Deutsch K. The Process of Integration among States// Basic Texts in International Relations. The Evolution of Ideas about International Society/ the estate of Evan Luard, 1992.
6. [http : //europa.eu.int](http://europa.eu.int).

Лях І.І.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АКТИВІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПРОМИСЛОВОСТІ

У вирішенні завдань стійкого розвитку промисловості важливе місце належить активізації інтеграційних процесів, що створює необхідні умови для ефективності процесу виробництва. Реорганізація підприємств, значні недоліки в приватизації привели до деформації відносин між галузями, що відбилося на реалізації промислової продукції, зниженні продуктивності праці, тощо. В зв'язку з цим актуальність процесів інтеграції в умовах ефективного механізму господарювання, вдосконалення організаційно-економічних відносин між різними підприємствами і галузями на різних рівнях управління є вельми своєчасним.

В економічній літературі питання розвитку інтеграційних процесів з'явилися предметом дослідження таких відомих учених, як О. Советова, О. Чаянова, М. Кондратьєва, С. Струмліна та інших. Для проведення дослідження щодо вибору найбільш ефективних форм інтеграції в промисловості вирішальне значення мали роботи як теоретичного, так і практичного характеру, виконані Є. Бергманом, Б. Гарретом, Є. Дахменом, П. Кругманом, К. Морганом, Е. Менсфілдом, Л. Гохбергом, Г. Кітовою, Т. Кузнецовою, С. Дуденковим, А. Міграняном, Л. Гануцаком, Г. Паламарчуком, М. Уваровим та ін. Не дивлячись на велику кількість публікацій з даної проблеми, багато аспектів регулювання